

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 26 kwietnia 2024 r.

Znak: WZPS-3.431.5.3.2023.DW

**Pani
Krystyna Smoleń
Dom Opieki „Wiejskie Klimaty”
Rzędziny 9A
72-003 Dobra**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 10 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 10-12 stycznia 2024 r. kontrolę kompleksową w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku pn. Dom Opieki „Wiejskie Klimaty”, prowadzonej przez podmiot: Dom Opieki „Wiejskie Klimaty” Krystyna Smoleń, Rzędziny 9A, 72-003 Dobra.

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące standardu usług świadczonych przez placówkę, określonych w art. 68, 68a, 68b i 68c ustawy o pomocy społecznej, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

Wyniki kontroli przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 15 marca 2024 r., do którego nie wniosła Pani zastrzeżeń. W związku z powyższym przedstawiam wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.¹

Placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku pn. Dom Opieki „Wiejskie Klimaty” została wpisana do rejestru placówek pod numerem 21 na podstawie decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego znak: S-1.9423.2.4.2017.JJ z dnia 11 sierpnia 2017 r., wydanej na czas nieokreślony. Placówka przeznaczona jest dla 34 osób.

W trakcie kontroli ustalono, że podstawą świadczenia usług w Domu jest *Umowa o świadczenie usług opiekuńczych* zawierana między podmiotem prowadzącym placówkę, a mieszkańcem i osobą wnoszącą opłatę za usługi. Przedmiotem umowy jest zapewnienie pensjonariuszowi zakwaterowania połączonego ze stałą, całodobową opieką. Organizacja i działanie Domu, zakres świadczonych usług oraz struktura organizacyjna określone zostały w *Regulaminie organizacyjnym Domu Opieki „Wiejskie Klimaty” w Rzędzinach*, *Karcie Praw i Obowiązków Mieszkańca Domu Opieki „Wiejskie Klimaty”* oraz *Kodeksie Etycznym pracowników zatrudnionych w Domu Opieki „Wiejskie Klimaty” w Rzędzinach*.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Dom Opieki „Wiejskie Klimaty” usytuowany jest w dwukondygnacyjnym budynku z windą. Teren wokół placówki jest ogrodzony i zagospodarowany. Dom wyposażony został w system przyzywowo-alarmowy i system alarmu przeciwpożarowego. Szerokość ciągów komunikacyjnych oraz otworów drzwiowych przy pokojach mieszkalnych i pomieszczeniach ogólnodostępnych pozwala na swobodne poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich oraz osób korzystających ze sprzętu ortopedycznego.

Powierzchnia pokoi oraz ich wyposażenie są zgodne z wymogami określonymi w art. 68 ust. 4 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. Dom spełnia jednocześnie wymogi określone w art. 68 ust. 5 pkt 3 ww. ustawy w zakresie odpowiedniej liczby urządzeń sanitarnych. Łazienki wyposażone zostały w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń.

W placówce znajduje się pokój dziennego pobytu z wyodrębnioną jadalnią oraz pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia, zgodnie z art. 68 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy. Wszyscy mieszkańcy Domu mają możliwość swobodnego korzystania z tych pomieszczeń.

W trakcie kontroli stwierdzono, że Dom udziela mieszkańcom pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i opiece higienicznej. Na rzecz mieszkańców świadczone są usługi pielęgnacyjne. Placówka zapewnia podstawowe środki czystości i przybory toaletowe.

W przypadku wystąpienia takiej konieczności, pracownicy placówki udzielają mieszkańcom niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych oraz na bieżąco monitorują zaopatrzenie w odzież i obuwiu. Ponadto placówka, dostosowując się do indywidualnych potrzeb mieszkańców oraz ich stanu zdrowia, zapewnia kontakt z otoczeniem oraz organizuje czas wolny. Mieszkańcy mają do dyspozycji pokój dziennego pobytu i zagospodarowany ogród. Z okazji urodzin i świąt okolicznościowych organizowane są uroczyste spotkania, a mieszkańców odwiedzają rodziny i bliscy. Przy wejściu do budynku umieszczono tablicę zawierającą informację o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numer wpisu do rejestru placówek, wymaganą na podstawie art. 68a pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto, na tablicy ogłoszeń znajdującej się wewnątrz budynku, umieszczono informacje określone w art. 68a pkt 3 ustawy.

Z ustaleń kontroli wynika, że wszyscy mieszkańcy zadeklarowani są do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. W godzinach nocnych oraz w dni wolne od pracy mieszkańcy korzystają ze świadczeń zdrowotnych realizowanych w ramach opieki nocnej i świątecznej, natomiast w nagłych przypadkach do mieszkańców wzywane jest pogotowie ratunkowe.

Jednostka zapewnia trzy podstawowe posiłki dziennie oraz dwa posiłki dodatkowe. Przerwy między posiłkami są nie krótsze niż 4 godziny, a kolacja podawana jest nie wcześniej niż o godzinie 18, co jest zgodne z art. 68 ust. 6 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. Możliwe jest także spożywanie posiłków w pokojach mieszkalnych, a w razie potrzeby karmienie.

Na podstawie analizy losowo wybranych akt osobowych mieszkańców ustalono, że prowadzona przez Dom dokumentacja zawiera m.in. umowę o świadczenie usług w placówce, dane identyfikacyjne osoby przebywającej w placówce, dane kontaktowe najbliższej rodziny, imię i nazwisko opiekuna prawnego w przypadku osób ubezwłasnowolnionych oraz informacje dotyczące stanu zdrowia mieszkańca.

Zgodnie z art. 68c ustawy o pomocy społecznej osoba ubezwłasnowolniona całkowicie może być umieszczona w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku za pisemną zgodą jej przedstawiciela ustawowego. Przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie.

W trakcie kontroli w placówce przebywały 3 osoby ubezwłasnowolnione całkowicie, w tym 2 osoby ubezwłasnowolnione w trakcie pobytu w Domu, które wyraziły zgodę na pobyt w placówce przed ubezwłasnowolnieniem.

Natomiast w przypadku jednego ubezwłasnowolnionego całkowicie mieszkańca brak było postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zgody opiekunowi prawnemu na umieszczenie w placówce, co jest niezgodne z art. 68c cyt. ustawy.

Zgodnie z art. 68a pkt 5 ustawy o pomocy społecznej placówka całodobowej opieki powinna zatrudniać osoby wykonujące czynności opiekuńcze w wymiarze nie mniej niż 1/3 pełnego wymiaru czasu pracy na jedną osobę przebywającą w placówce, nie mniej niż w wymiarze 4,5 pełnego wymiaru czasu pracy, a czas pracy osoby fizycznej prowadzącej placówkę, spełniającej warunki dotyczące wymaganych kwalifikacji, zalicza się w wymiarze 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy. W przypadku kontrolowanej placówki, w której przebywa 34 mieszkańców wymagany wymiar zatrudnienia wynosi 11,33 etatu. W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że łączny wymiar zatrudnienia wszystkich osób świadczących usługi opiekuńcze, w odniesieniu do liczby osób przebywających w placówce spełniał wymogi standardu.

Wymogi kwalifikacyjne pracowników placówki określone zostały w art. 68a pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku jest obowiązany zapewnić wykonywanie czynności opiekuńczych przez osoby posiadające kwalifikacje niezbędne do wykonywania zawodu lekarza, pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego, opiekuna w domu pomocy społecznej, opiekuna osoby starszej, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, opiekuna medycznego albo osoby posiadające udokumentowane co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe polegające na świadczeniu usług opiekuńczych osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

W trakcie kontroli ustalono, że 6 pracowników zatrudnionych w Domu nie posiadało kwalifikacji określonych w art. 68a pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Kontrola wykazała, że w placówce prowadzona jest *Ewidencja przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych realizowanych na terenie placówki*. W okresie objętym kontrolą nie stosowano przymusu bezpośredniego. Żadnemu z mieszkańców nie ograniczono także możliwości samodzielnego opuszczania placówki.

Zgodnie z art. 68aa ust. 1 ustawy o pomocy społecznej od 1 stycznia 2024 r. *podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku prowadzi rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce*.

Z prowadzonego w Domu *Rejestru o zdarzeniach nadzwyczajnych* wynika, że do dnia zakończenia kontroli na terenie placówki nie odnotowano zdarzeń nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce.

Stwierdzona podczas kontroli nieprawidłowość polegająca na przyjęciu do placówki osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie bez zgody sądu wynikała z braku wiedzy o konieczności wymagania od opiekuna prawnego ww. dokumentu. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest przyjęcie do placówki mieszkańca bez wymaganej zgody sądu.

Natomiast nieprawidłowość polegająca na braku spełnienia wymogów kwalifikacyjnych przez niektórych pracowników placówki wynikała z dużej rotacji pracowników oraz faktu, że przepisy określające kwalifikacje osób zatrudnionych w kontrolowanej placówce weszły

w życie dopiero od 1 czerwca 2023 r. Nie stwierdzono natomiast, aby wskazana nieprawidłowość wpłynęła na jakość świadczonych usług.

Podczas kontroli ustalono, że za prawidłowe funkcjonowanie Domu Opieki „Wiejskie Klimaty” odpowiada właściciel placówki.

W związku z ustaleniami kontroli, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam

jako zalecenia znaczące:

1. przyjmować osoby ubezwłasnowolnione wyłącznie na podstawie zezwolenia właściwego sądu opiekuńczego zgodnie z art. 68c ustawy o pomocy społecznej, a w stosunku do osoby ubezwłasnowolnionej, aktualnie przebywającej w placówce bez stosownego zezwolenia, podjąć działania zmierzające do dopełnienia formalności,
2. zapewnić wykonywanie czynności opiekuńczych przez osoby posiadające kwalifikacje określone w art. 68a pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

.....

- właściwy podpis na oryginale -